

τῆς ἀνάσσης κατορθώνει διὰ πολλῶν δόλων νὰ ἐκφυγῇ τὰς ἐναντίον αὐτοῦ μηχανορραφίας. Ὁμοίως δ' ἐπιτηδεύατα ἀπαλλάσσεται τῶν καθ' ἑαυτοῦ ἐνεργειῶν τῶν αὐλικῶν καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἐκάστοτε ἕνεκα νέας τινὸς αὐθάδου; πράξεως ἐπερχομένης ὀργῆς τοῦ βασιλέως. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν ἐπαπειλούμενον θάνατον διαφεύγει ὅτε ποτὲ ἐγκλισηθεὶς διαταγῇ τῆς βασιλείσσης εἰς σάκκον ἔμελλε νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν. Σώζεται δὲ πείθων πανουργότατα τὸν φυλάσσοντα αὐτὸν στρατιωτὴν νὰ τον ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ σάκκου, εἰς δὲ ἐμβαίνει αὐτὸς ἐκεῖνος πάσχων διὰ τοῦτο τὰ πάνδεινα.

Τέλος δὲ καίπερ σωθεὶς δὲν παύεται πανουργεύμενος οὐδὲ σφιζόμενος, διὸ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἀχθεσθεὶς διατάσσει τὸν θάνατόν του. Ἀλλὰ καὶ πάλιν σώζεται ἐξαιτούμενος παρὰ τοῦ βασιλέως τὴν ἑξῆς χάριν· «Πρόσταξε, παρακαλῶ σε, τούτους τοὺς δουλευταδες σου, ὅτι νὰ μὴν με φουρκίσουν ἕως ὁποῦ νὰ εὕρω ἐγὼ ἕνα φυτὸν καὶ δένδρον νὰ μοῦ ἀρέσῃ καὶ ἔτσι ἀποθαιῶ εὐχαριστημένος». Ἀναχωρεῖ δὲ μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἕως εὐρέθη τὸ κατάλληλον δένδρον· ἀλλ', ὡς εἰκὸς, τοῦτο δὲν εὐρέθη καθ' ὅλους τοὺς λόγγους τῆς Ἰταλίας. Ἀπολύεται λοιπὸν καὶ ἐλεύει τὴν χάριν τοῦ βασιλέως ὅστις ἐξαναγκάζει αὐτὸν νὰ γείνη αὐλικός. «Καὶ ποτὲ δὲν ἔκανε πρᾶγμα χωρὶς τὴν ὑποβουλήν του καὶ ἕως ὅπου ἐκεῖνος ἐστάθη εἰς νεκρίην τὴν αὐλήν, κάθε πρᾶγμα ἐπήγαιεν ἀπὸ καλὸν εἰς καλῆτερον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον συνειθισμένος νὰ τρώγῃ φαγητὰ χοντρά καὶ καρπούς ἀγρίους, πάραυτα ὁποῦ ἄρχισε νὰ γευθῇ ἐκεῖνα τὰ ἀρχοντικά φαγητὰ καὶ δελικάτα, ἀρρώστησεν εἰς θάνατον μὲ μεγάλην λύπην τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείσσης, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὸν θάνατόν του ἔζησαν πάντα κακὴν ζωὴν καὶ δυστυχισμένην». Διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς νεκρικῆς αὐτοῦ στήλης ἐπεγράφη ὅτι «μὲ τρομεροὺς πόνους ἀπέθανε διὰ νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ φάγῃ ράβδαις καὶ φασούλια» καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ του δὲ διέταξεν ἅ «Ἀγκὼν ἀφίνω τοῦ μαστόρου Μαρτίνου Μάγειρα τὸ μαχαίρι μου καὶ τὸ θηκάρι μου, διατὶ κάποιαις φοραῖς μοῦ ἔψησε ράβδαις ὑποκάτω εἰς τὴν στήχτην καὶ μοῦ ἔκαμε μαγεῖσμα ἀπὸ φασούλια μὲ τὰ κρεμμύδια, φαγητὸν ὁποῦ ὤφειλε εἰς τὴν φύσιν μου περισσότερον παρὰ τὰ τρυγόνια καὶ πέρδικας καὶ ψωμοκρέατα».

Τοιοῦτον περιεργὸν μίγμα εὐφύτας καὶ μωρίας, ἀνεκδότων καὶ διηγήσεων, διαλόγων καὶ παροιμιῶν εἶνε ὁ Μπερτόλδος.

Ἄλλ' οὔτε ὁ βασιλεὺς Ἀλβόθνος ἠδύνατο νὰ παρηγορηθῇ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μπερτόλδου, οὔτε ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἠδύνατο νὰ στερηθῇ τοῦ γένους αὐτοῦ, διὸ εἰς τὸν Μπερτόλδον ἐπηκολούθησεν ὁ Μπερτόλδινος. Ἄλλ' ὁ υἱὸς τοῦ Μπερτόλδου καὶ τῆς Μαρκόλας δὲν εἶχε τὴν εὐφύαν τοῦ πατρὸς· ἦτο δὲ μωρὸν καὶ παράξενον ἀνθρωπάρ-

ον, τὸ ὁποῖον ἠρώτα τὸν βασιλέα ποία εἶνε μεγαλύτερα ἡμέρα ἢ τῆς πόλεως ἢ ἡ τοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον ἔριπτεν εἰς τοὺς βατράχους τῆς λίμνης τὰ εἰς αὐτὸν δωρηθέντα σκουῖα, νομίζον ὅτι ἐνέπαιζον αὐτὸ διὰ τοῦ καύσματος αὐτῶν κουάτρα κουάτρα ὡς ἔχοντα μόνον τέσσαρα σκουῖα. Ὁ Μπερτόλδινος μάχεται πρὸς τὰς μυσίας καὶ προσκαλεῖ τὴν μητέρα ὡς σύμμαχον, ἐμβαίνει εἰς τὸ καλάθιον τῆς χηνὸς διὰ νὰ πυρῶσῃ αὐτὸς τὰ αὐγάτης, κόπτει τὰ ὄτα τοῦ ὄνου τοῦ κηπουροῦ καὶ τὰ τοιαῦτα. Κατὰ τῆς μωρίας δ' αὐτοῦ ἐν μόνου φάρμακον εὐρέθη, ἡ ὑπανδρεία. Νυμφευθεὶς ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν τριάκοντα ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Κκασσένον, ἕγγονον τοῦ πολυθρυλήτου Μπερτόλδου. Ἀλλὰ τὰ συγχωρήσπητε νὰ μὴ συμπεριλάβωμεν εἰς τὴν ἔρευναν ἡμῶν καὶ τὸν ἕγγονον ἵνα μὴ φθάσωμεν μέχρι παππαγαθίας, ἀφοῦ χάριν πατραγαθίης ἡσχολήθημεν ὀλίγον καὶ περὶ τὸν Μπερτόλδινον.

ΣΥΓΓΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ἡ κατωτέρω ἀφήγησις περὶ τῆς ἐναρξέως τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Ἀθῆναις ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ δημογέροντος Ἀθηνῶν Ἀγγέλου Γέροντα, οὗτινος τὸ πρωτότυπον εὐρίσκειται εἰς χεῖρας τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ του κ. Ἀχιλλέως Α. Γέροντα. Ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν μνήμην τοῦ φιλοπάτρδος ἀνδρὸς ἐτηρήθη ἐν τῇ δημοσίευσί τὸ τε ὕψος καὶ ἡ ὀρθογραφία τοῦ πρωτοτύπου.

Σ. τ. Δ.

Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ἐν Ἀθῆναις.

Εἰς τὰ 1821 Μαρτίου 25, τὸ ἑσπέρας τοῦ εὐαγγελισμοῦ, ἦλθε ἀπὸ Ἰδρα εἰς φίλος μου, Νικόλαος Κοντόπουλος, καὶ μὲ ἐξηγήθη ὅλα τὰ τρέχοντα. Ἐγὼ τὸ πρῶτ' τὸν ἐπῆρα καὶ πήγαμε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χατζῆ Ζαχαρίτζα καὶ ὤμιλησαμε ὅλα τὰ τῆς ἐπαναστάσεως τρέχοντα, καὶ τὸ ἑσπέρας τοῦ ἔδωσα δέκα τουφέκια καὶ ἀνεχώρησε πάλι μυστικὰ διὰ Ἰδρα. Οἱ δὲ ἡμεῖς ἀμέσως ἐγράψαμε εἰς ὅλα τὰ χωρία τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἦλθαν ἀπὸ δύο γέροντες τοῦ κάθε χωρίου. Τοὺς ἐσυμβουλέψαμε νὰ ᾔνε ἔτοιμοι ὅλοι εἰς τὰ ὄπλα καὶ νὰ μαζευθοῦν εἰς τὸ Μενίδι, καὶ ὅταν ἡμεῖς τοὺς ἐμνησύωμε ἐτότε νὰ κινηθοῦν.

Ἡμεῖς ὅμως κατὰ δυστυχίαν μας εὐρέθημεν Δημογέροντες μὲ τὸν Προκόπιον Βενιζέλον καὶ τὸν Παλαιολόγον Βενιζέλον.

Εἰς τὰς 10 Ἀπριλίου 1821 ἔμαθαν οἱ τοῦρκοι ὅτι συνάζονται ὅλα τὰ χωρία εἰς τὸ Μενίδι, καὶ ἔκαμαν καὶ αὐτοὶ μίαν γενικὴν συνεδρίασιν εἰς τὸν Μενδρεσέ, ὅλοι ὀπλισμένοι, καὶ ἐκεῖ ἀπεφάσισαν διὰ νὰ φονεύσουν τοὺς ἐν τῇ Ἀττικῇ ἑλληνας, λέγοντες ὅτι «ἡμεῖς οἱ Τοῦρκοι ἡμεῖθα ὀλίγοι, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἶνε πολλοί»· ὅμως πάλιν παρανόμως δὲν τὸ θέλον, ἀλλὰ νὰ τοὺς δοθῇ ἰλάμι παρὰ τοῦ Κατῆ, καθὼς τοὺς ἔδωσε καὶ ὁ Μουφτῆς φετιφά. Ὁ δὲ Κατῆς, καλῆς ψυχῆς ἀνθρωπος, ὀνομαζόμενος Χατζῆ Χαλῆλ Ἐφέντης, τοὺς εἶπε — «Πάψετε αὐτὴν τὴν ὄρμην, καὶ τὸ

πρωτὲ ἐγὼ θέλω σὰς ὀδηγήσει». Τὸ ἐσπέρας στέλλει διὰ νυκτὸς καὶ μᾶς κρᾶζει εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ μᾶς λέγει ὅλα τὰ ὅσα ὠμίλησαν εἰς τὸν Μενδρεσέ. Ἐτότε ἡμεῖς ἐζητήσαμε συμβουλὴ παρὰ τοῦ Κατῆ, ὃ δὲ κατῆς μᾶς ἀπεκρίθη, ὅτι: «ἄλλο ἢ δὲν στοχάζομαι, ἀλλὰ ἐσεῖς πρέπει νὰ δώσετε ἢ ἐγγύησι, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ὄπλα δὲν σηκώνουν, καὶ ἐτότε ἂν ἐγὼ χαθῶ χαθῆτε καὶ ἐσεῖς». Ἡμεῖς δὲ μολονοποῦ γνωρίζαμε τὰ πράγματα, εἶπαμε μεταξύ μας, ὅτι παρὰ νὰ χαθοῦν τρεῖς καὶ τέσσαρες χιλιάδες χριστιανοί, κάλειο ἂς χαθοῦμε ἡμεῖς, καὶ σὰν ἀποφασίσαιμε νὰ δεχθῶμε τὴν ἐγγύησι αὐτῆ, ἐτότε αὐτὸ τὸ ἐσπέρας ἀνεχωρήσαμε ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ Κατῆ, τὸ δὲ πρωτὲ ἐσυναχθηκαὶ ὅλοι οἱ Τούρκοι ὀπλισμένοι εἰς τὸ Κατάστημα τοῦ Διοικητῆ. Στέλουν ἀμέσως καὶ κρᾶζουν τὸν Κατῆ διὰ νὰ τοὺς δόσῃ τὸ ἰλάμι, ὅπου τοῦ εἶχαν ζητήσει ἀπὸ τὴν ἄλλην ἡμέραν τοῦ παρησίασαν καὶ τὸν φετιῶ τοῦ Μουφτῆ. Ἀμέσως μὲ θυμὸν λέγει τοῦ Μουφτῆ: «Μὲ τί κιτάπι ἐσὺ ἔδωσες φετιῶ;» Ὁ Μουφτῆς ἀπεκρίνεται: «τὸν ἔδωσα μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!» Ἐτότε τοῦ λέγει ὁ Κατῆς: «Ἄν ἐσὺ ἔχῃς φετιφάδες μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐγὼ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἰλάμι ἢ δὲν ἔχω, ἀλλὰ νὰ στοχασθῆτε ὅτι ἔχομαι δοβλιέτι, καὶ ποῖος ἢ μπορεῖ νὰ δόσῃ λόγον εἰς τὸν βασιλέα μας; Ἄν ἐσεῖς φοβεῖσθε, πάρτε μίαν ἢ ἐγγύησιν ἀπὸ τοὺς κοτζαμπασίδες, καὶ ἐτότε ἢ συχάστε». Ἐτότε μᾶς λέγει ὁ Διοικητής, «Ἐγγυεῖσθε ἐσεῖς ὅτι οἱ ῥαγιαῖδες δὲν μᾶς κτυποῦν;» τοῦ εἶπαμε «Μάλιστα». Ἐτότε καθὼς ἦτον ὅλοι οἱ Τούρκοι ὀπλισμένοι μᾶς ἔβαλαν εἰς τὴν μέσσην καὶ μᾶς ἐσίκωσαν εἰς τὸ Κάστρο. Εἰς τὸν δρόμον ὅσους σημαντικούς ἔβρισκαν, τοὺς ἔλεγαν: «Πηγεύετε καὶ ἐσεῖς μὲ τοὺς Κοτζαμπασίδες μαζύ». Ἐπῆραν τὸν Πρωτοσύγγελον τοῦ Ἁγίου Τάφου Ἀνθιμον, τὸν Πνευματικὸν Φιλάρετον Τριανταφύλλην, τὸν θεῖον μου Ἀγγελάκην Βενιζέλον, τὸν ἐξάδελφόν μου Χατζῆ Δημήτριον Καρῶρην, τὸν Γεώργιον Βάρβανον, τὸν Ἰωάννην Πανταζῆν, τὸν Βασίλειον Σαράντην, τὸν Χατζῆ Φιλιππῆ μὲ τὸν υἱόν του Σπυρίδωνα. Τὴν 12 Ἀπριλίου τοὺς ἀνέβασαν εἰς τὸ Κάστρο μαζῆ μας ἡμέραν Τρίτην ὥρα 2 μετὰ μεσημβρίαν καὶ μᾶς ἔβαλαν ὅλους εἰς μίαν κάμεραν. Ἐπειτα εἰς τὰς 25 ἔμπηκαν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν Πόλιν. Ἐτότε μᾶς ἄρχισαν κτυπῶντες μὲ τὰ σπαθιά, καὶ μᾶς ἔβαλαν εἰς τὸν Γουλά τοῦ φρουρίου. Τοὺς ἐννέα τοὺς εἶχαν λυτούς, τοὺς δὲ ἡμᾶς μᾶς εἶχαν σιδηροδεσμίους, φοβούμενοι μὴν πληρώσωμε καὶ μᾶς ἀπολύσουν. Ἐπειτα μᾶς ἄφισαν ὀκτὼ ἡμέρας χωρὶς ψωμί καὶ χαρὶς νερό. Ἀφοῦ ὑποφέραμε τὴν τυραννίαν αὐτῆ, μίαν ἡμέρα ὁμοφώνως ἐφώναξαμε:— «Ἡ δόστε μας νὰ φάμε, εἰδὲ σκοτώστέ μας, καὶ μὴ μᾶς ἐπαιδεύετε». Ἐτότε μερικοὶ ἀπεφάσισαν καὶ μᾶς ἐδίδαν μίαν ὀκτὼ ψωμί τὴν ἡμέρα καὶ μίαν ὀκτὼ νερό διὰ νὰ ζήσωμε δώδεκα ἄνθρωποι μὲ αὐ-

τό. «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς» εἶπαμε ἀκαλὸ εἶνε καὶ αὐτόν. Ἀφοῦ ὅμως ἐφρονεῦετο κανένας τούρκος ἀπὸ χριστιανούς, μᾶς ἄφισαν πάλιν δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας νηστικούς.

Εἰς τὰς 25 Ἰουνίου ἔλαβαν μεγάλην ἀνάγκην διὰ ψωμί, καὶ ἔτζι ἀποφασίσαν καὶ ἐρήκτικαν ἔξω νὰ ἀρπάξουν τίποτις στάρι ἀπὸ τὰ ἀλώνια νὰ περάσουν μερικὲς ἡμέρας ὅσῳ νὰ τοὺς ἔλθῃ βοήθεια. Ἐτότε οἱ κάτω Ἕλληνες ἐσκότωσαν κάμποσους τούρκους σημαντικούς. Ἐτότε οἱ συγγενεῖς τῶν φονευμένων ὅπου ἦσαν μέσα εἰς τὸ φρούριον, ἐφόνευσαν τοὺς ἐννέα οἰκοκυρούς χριστιανούς ὅπου ἦτον μαζῆ μας εἰς τὸν Γουλά τοῦ φρουρίου. Οἱ δὲ ἐμᾶς μᾶς ἄφισαν διὰ νὰ μᾶς παραδόσουν εἰς τοὺς Πασάδες νὰ μᾶς ἐφονεύσουν μὲ σκληρὸν θάνατον.

Αὐτῆ λοιπὸν ἢ τυραννία καὶ ἢ φυλακὴ τοῦ Γουλά ἐπῆρε μῆνας τρεῖς καὶ ἡμισυ, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1821 μέχρι 25 Ἰουλίου, ὅπου ἦλθαν οἱ Πασάδες εἰς τὴν Ἀθήνα, Ὁμερβρούνης, Ἀμπᾶς Πασᾶς Γκέκας καὶ Ὁμερ Πασᾶς Καρυστινός, πασάδες 3.

Εἰς τὰς 28 Ἰουλίου μᾶς ἐκατέβασαν κάτω διὰ νὰ μᾶς κρίνουν οἱ πασάδες καὶ ἔτζι νὰ μᾶς ἐφονεύσουν. Ἐτότε μᾶς ἔκαμαν μεγάλην ἐξέταξιν νὰ ἰδοῦν ἂν καὶ ἡμεῖς εἶμαστε συνεργοὶ τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡμεῖς ὀρκιστήκαμε ὅτι δὲν ἔχομε καμμίαν εἰδήσι περὶ αὐτά. Ἐτότε μᾶς λέγει ὁ Ὁμερ Βρούνης ὅτι «Ἐγὼ δὲν σὰς πιστεύω καὶ θέλω σὰς ἐφονεύσω». Ἐτότε ἐπετάχθη ὁ Κατῆς καὶ τὸν εἶπε ὅτι: «Πασιά Ἐφέντη, ἐγὼ σὲ ὀρκίζομαι εἰς τοῦτον τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν ἄλλον, ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶνε ἀθῶοι καὶ εἰδήσι δὲν ἔχουν, μόνον πιστεψέ τους». Ἐτότε ἔκραξε τὸν Διοικητῆ καὶ μᾶς παρέδωσε νὰ μᾶς φυλάττωσι εἰς τὸ σπῆτι του. Ἐδιόρισε 80 τούρκους ἄλθανούς τζαμιδες καὶ μᾶς ἐφύλαγαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τζαφέρ-μπεη Ἀθηναίου. Ὅλην τὴν ἡμέραν εἰμεθα ἐλεύθεροι εἰ δὲ τὸ ἐσπέρας φυλακῆ. Ἐκαθήσαμε εἰς τὰ χέρια τους ἡμέρας 34 αἰχμαλώτοι. Ἐπειτα τὴν 29 Αὐγούστου ἡμέρα Πέμπτη ὥρα 2 1)2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀπεφασίσαιμε καὶ ἐκρεμαστήκαμε μὲ ἓν σκυνὶ ἀπὸ τὸ παράθυρον τῆς φυλακῆς καὶ ἐξημερωθήκαμε εἰς τὸν Φαλκρέα εἰς τὴν θέσιν «Ἁγίους Κοσμάς» καὶ ἐκεῖ ἤβραμε κατῆ ὅπου ἢ φαμίλιες μας μᾶς εἶχαν σείλει ἀπὸ Αἴγενα καὶ μᾶς ἐπερίμενε καὶ ἐμῆθαμε μέσα εἰς τὸ πλοῖον χαρᾶς. Ἐτότε βλέπομε 60 καβαλαρούς καὶ 200 πεζοὺς καὶ μᾶς ῥίχνουν μίαν μπαταριά τουφέκια, ὅμως ἡμεῖς ἤμεθα ἀνοικτὰ εἰς τὸ πέλαο καὶ δὲν μᾶς ἔβλαψαν. Στοχαστήτε ἀδελφοί ἢ ἀπελπισία τους, δὲν σώνει ὄχι μόνον οἱ 80 ὅπου μᾶς ἐφύλαγαν, ἀλλὰ ἀπὸ τέσσερης χιλιάδες τούρκους ἐλευθερωθήκαμε. Εἰς τὰς 30 Αὐγούστου ἐφθάσαμε εἰς τὴν Αἴγεναν μᾶς εἶδαν συγγενεῖς, φίλοι, καὶ πατριῶτες καὶ ἐχάρηκαν. Ἀμέσως ἐγραψαν εἰς τὴν Σαλαμίνα καὶ ὅσοι Ἀθηναῖοι ἦτον ἐκεῖ

ἦλθαν εἰς τὴν Αἴγυνα, καὶ ὁμογνώμως ὄλοι μὲ ἐδιώρησαν ἐπὶ κεφαλῆς ὄλων τῶν Ἀθηναίων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν· ὁ δὲ Προκόπιος Βενιζέλος ἐπέραςε εἰς Ὑδρα ὅπου ἐκεῖ ἦτον ἡ φαμίλια του, καὶ ἐμίναμε εἰς τὴν Αἴγυνα ἐγὼ καὶ ὁ Παλαιολόγος.

ΤΟ ΚΥΑΝΟΥΝ ΡΟΔΟΝ

Πρὸ ἐτῶν τριάκοντα ἔν τιμῃ προαστείῳ τῆς γαλλικῆς πόλεως Angers, ἔνθα κατ' ἐξοχὴν ἀσχεῖται ἡ κηπουρικὴ, πτωχὸς ὑποτελώνης ἀπομακρυνθεὶς τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀποζῶν ἐκ τῆς πεινιχῆς του συντάξεως ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ρόδων. Ὅπως οἱ πλείστοι τῶν εἰς τοιαύτας θέσεις ὑπηρετούντων, ὁ Ἰούλιος Ἀλλᾶνος—οὕτως ὠνομάζετο—ἐνυμφεύθη ἀφ' οὗ εἶχε λάβει τὴν συνταξίν του. Εἶχεν ἀποκτήσει μίαν θυγατέρα, ἀλλὰ δύο ἔτη μετὰ τὴν γέννησιν αὐτῆς ἀπέθανεν ἡ μήτηρ, καὶ ὁ δυστυχῆς Ἰούλιος ἔμεινε μόνος μετὰ τοῦ ὄρφανοῦ του θυγατρίου. Ἦτο βαρὺ τὸ πάθημά του, ἀλλ' ἡ στοργή, ἣν εἶχε πρὸς τὴν κόρην του ἦτο τοιαύτη, ὥστε εἰς τὸ ἐξῆς ἡ μικρὰ ὄρφανὴ ἔσχεν ἐν αὐτῇ καὶ πατέρα καὶ μητέρα. Ἐγείρετο δὲ ἐνωρίτερα καὶ κατεκλίνετο ἀργότερα ἵνα μὴ στερῆται καὶ τὸ κηπάριόν του τῆς δευτέρας ἐπιμελείας, ἀφ' οὗ τὰς πλείστας ὥρας τῆς ἡμέρας ἐδαπάνα εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῆς θυγατρὸς. Ὅταν δὲ ἐμεγάλωσε τὸ κοράσιον, ἔγινε πλέον ἡ σταθερὰ καὶ ἀχώριστος σύντροφος τοῦ πατρὸς τῆς, τὴν ἤγε μεθ' ἑαυτοῦ ὅταν ἐπορεύετο εἰς τὴν ἀγορὰν ἵνα πωλήσῃ τὰ ἄνθη, τὰ ὀπωρικὰ ἢ τὰ λάχανά του, ὅταν δὲ εἰργάζετο τὴν ἐκάθειξ πλησίον του καὶ διακόπτων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν βραδείαν του ἐργασίαν τὴν ἠτένιζεν ἱλαρῶς, τῇ ἐμειδίᾳ καὶ ἔσπευδε πρὸς αὐτὴν ἅμα τῇ πρώτῃ προσκλήσει τῆς. Καὶ τόσον πολὺ εἶχον συνειθίσει οἱ γείτονες νὰ μὴ τὸν βλέπωσι ποτὲ ἄνευ τῆς κόρης του, ὥστε τὸν ἐπωνόμαζον *Γέρω παραμάνναρ*.

Εἶπομεν ὅτι ἐκόμιζεν εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὀπωρικὰ καὶ τὰ λάχανά του, διότι τῷ ὄντι βραδύτερον μόνον εἶχεν ἐπιδοθῆ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ρόδων.

Ὁ κηπὸς του, μετρίως ὦν ἐκτάσσεως, ἦτο τοιχογυρισμένος καὶ πλήρης δενδροστοιχιῶν καὶ σκιαδῶν, ἐν δὲ τῷ μεταξύ ἐφύοντο καὶ ὀπωροφόρα δένδρα καὶ θάμνοι καὶ ἄνθη. Ἐβλεπέ τις λοιπὸν παντοειδῆ καὶ ποικιλόχροα φυτὰ καὶ βοτάνια ἄνευ τινὸς τεχνικῆς συμμετρίας, ρόδα καὶ κρίνα καὶ φραγκοστάφυλα καὶ καταπράσινα φυλλώματα ἀναμιξ, καὶ τόπον κενὸν οὐδαμοῦ. Περιστατικὸν τὸ ὄμως, τὸ ὅποιον θέλονε ἀμέσως διηγηθῆ, ἐπήνεγκε τὴν ὀριστικὴν τοῦ πτωχοῦ Ἰουλίου ἀποφασίαν εἰς τὸ νὰ ἀρροισιῶθῃ εἰς μίαν ἀποκλειστικῶς ἐπιχείρησιν, ἐκ τούτου δὲ προῆλθε καὶ ἀληθῆς ἐπανόρθωσις οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸν κηπὸν του. Ἀπὸ ἐνὸς δηλαδὴ πυκνώματος παντοειδῶν ρόδων κει-

μένου πρὸ τοῦ οἰκίσκου του εἶχε συλλέξει σπόρους, τοὺς ὁποίους ἐφύτευεν εἰς μίαν γάστραν, ἔπειτα δὲ ἐτοποθέτησε κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου τοῦ κήπου του τοὺς μικροὺς θαμνίσκους τῶν ῥοδεῶν, οὓς εἶχεν παραγάγει οἱ φυτευθέντες σπόροι καὶ μετὰ περιργίας περιέμενε νὰ ἴδῃ τὸ ἀποβησόμενον. Τὸ τρίτον ἔτος αἱ μικραὶ ῥοδέαι ἐπέταξαν κάλυκας, ὅταν δὲ οἱ κάλυκες ἤνοιξαν παρήχθησαν πολλὰ ἄνθη ἀπλᾶ ἢ ἡμισύνθετα καὶ μετὰξὺ αὐτῶν ὑπῆρχε καὶ ἓν ῥόδον ἐντελοῦς κανονικότητος, γεμάτον ἐκ χρώματος πορφυροῦ τόσον βαθέος, ὥστε μέρη τινὰ τῶν πετάλων ἐκκλινον πρὸς τὸ μαῦρον.

Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ὁ γέρον Ἀλλᾶνος ἐξέπλάγη, μετὰ τοῦτο δὲ ἐσυλλογίσθη εὐθὺς τὴν εὐχαρίστησιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπροξένοι εἰς τὴν Ἰωάνναν του—ἦτο πλέον δεκαπέντε ἐτῶν κόρη—προσφέρων πρὸς αὐτὴν τὸ παράδοξον ῥόδον. Τὸ ἔκοψε λοιπὸν μετὰ προσοχῆς καὶ θριαμβευτικῶς τὸ παρουσίασεν εἰς τὸ κοράσιον, ὅπερ ἐξέπλάγη ὄχι ὀλιγώτερον τοῦ πατρὸς διὰ τὸ ἔκτακτον καὶ τὴν καλλονὴν τοῦ εὐρήματος.

Τὸ πρᾶγμα ἔκαμε θόρυβον πολὺν εἰς τὰ περὶχωρὰ, πάντες οἱ πολυάριθμοι ἐκεῖ, ὡς εἶπομεν, κηπουροὶ ἔσπευσαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν ῥοδέαν, εἰς δὲ ἐκ τῶν σημαντικωτέρων προσήνεγκεν εἰς τὸν Ἀλλᾶνον διὰ τὴν ἔκτακτον αὐτὴν ῥοδέαν δύο χιλιάδας φράγκα, ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ.

Τὸ ἀπροσδόκητον τοῦ κέρδους ἐνέπνευσεν εἰς τὸν πρῶτον ὑποτελώνην ιδέας, τὰς ὁποίας πρότερον οὐδ' εἶχε κἄν φαντασθῆ. Εἶχε διατηρήσει εἰς ἑαυτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπωνυμίας τοῦ ῥόδου, καὶ λοιπὸν τὸ ἐπωνόμασε τὸ *πένθος* τῆς *Ἀπλότητος* ὄχι τόσον διὰ τὸ βαθὺ χρῶμα τῶν πετάλων, ὅσον εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀποθανούσης γυναικὸς του, ἣτις διστέλει πάντοτε ποθεινὴ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπειδὴ θαυμαζέ τις πῶς δὲν εἶχεν δώσει εἰς τὸ ῥόδον τῆς θυγατρὸς του τὸ ὄνομα, ἢν τόσον ἠγάπα :

—“Ω! ἀπεκοίθη, θὰ ἔλθῃ καὶ τῆς κόρης μου ἡ σειρά καὶ τὸ ῥόδον τὸ ὅποιον θὰ φέρῃ τὸ ὄνομά της θὰ εἶναι τόσον ὠραῖον καὶ τόσον σπάνιον, ὥστε θὰ γίνεταί λόγος καὶ ἀφ' οὗ περάσουν ἑκατὸ χρονοί.

Τῷ ὄντι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ πτωχὸς πατὴρ ἀφωσιώθη ὅλως εἰς τὸ μέγα ἔργον ψυχῆ τε καὶ σώματι.

Αἱ μηλαὶ καὶ αἱ ἀπιδέαι αἱ τόσον καρποφόροι ἐξερριζώθησαν ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, τὰ ἄνθη καὶ τὰ λάχανα ἠφανίσθησαν καὶ αὐτὰ, πάντες δὲ οἱ οὕτω κενωθέντες τόποι κατελήφθησαν ὑπὸ ῥόδων ἐκ τῶν λεγομένων ἡμισυνθέτων.

Ἡ Ἰωάννα παρετήρει περίλυπος καὶ μετὰ δακρύων τὴν καταστροφὴν τοῦ κήπου· ἦτο πολὺ νέα καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνχολογισθῇ τὰς ὑλικὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ συνεπιφέρῃ ἢ μεταμόρφωσις ἐκείνη. Ἐλυπεῖτο διὰ τὰ θύματα,